

s. 333 oppg 5

V_i skal nøye at ingen gruppe av orden 96 er simpel.

$$96 = 2^5 \cdot 3 \quad \text{La } G \text{ være en gruppe av orden 96.}$$

Ved Teorem 36.11 har G enten 1 eller 3 Sylow 2-undergrupper, av orden $2^5 = 32$.

Hvis det bare er én Sylow 2-undergruppe, er denne normal i G , og G er ikke simpel ved oppg. 12 s. 327.

Hvis det er 3 Sylow 2-undergrupper: (a) H og K være to av dem.

$$|H \cap K| = 2^4 = 16 \quad \text{ved Lemma 37.8.}$$

Siden $\frac{|H|}{|H \cap K|} = \frac{|K|}{|H \cap K|} = 2$, er $H \cap K$ en normal undergruppe av både H og K .

$$\Rightarrow N[H \cap K] \text{ inneholder både } H \text{ og } K \Rightarrow 2^5 |N[H \cap K]| > 2^5 \text{ og } |N[H \cap K]| \mid |G|$$

$$\Rightarrow |N[H \cap K]| = 96 \Rightarrow N[H \cap K] = G$$

Det følger at $H \cap K$ er en normal undergruppe av G , så G er ikke simpel.

s. 333 oppg. 7

Vi skal nøye at enhver gruppe av orden 30 inneholder en undergruppe av orden 15.

Ved eks. 37.12 har G en normal undergruppe H av orden 5 eller 3.

$$|H| = 5: \quad |G/H| = \frac{30}{5} = 6$$

G/H har en Sylow 3-undergruppe K av orden 3, denne er normal i G/H ved oppg 12 s. 327.

(a) $\lambda: G \rightarrow G/H$ være den kanoniske kosemorfien.

$\lambda^{-1}[K]$ er normal i G ved Teorem 15.16 og har orden $3 \cdot 5 = 15$ ved Teorem 13.15.

$$|H| = 3: \quad |G/H| = \frac{30}{3} = 10$$

G/H har en Sylow 5-undergruppe K av orden 5, denne er normal i G/H ved oppg 12 s. 327.

$\lambda^{-1}[K]$ er normal i G ved Teorem 15.16 og har orden $5 \cdot 3 = 15$ ved Teorem 13.15.

s. 174 oppg 5

$$(2, 3)(3, 5) = (2\ 3, 3\ 5) = (1, 6) \quad i \quad \mathbb{Z}_5 \times \mathbb{Z}_3$$

s. 174 oppg 6

$$(-3, 5)(2, -4) = (-3 \cdot 2, 5 \cdot (-4)) = (-6, -20) = (2, 2) \quad i \quad \mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_4$$

s. 174 oppg. 8

$\mathbb{Z}^+$ er ikke en nng, $(\mathbb{Z}^+, +)$ er ikke en gruppe.

s. 175 oppg. 11

$\{a+b\sqrt{2} \mid a, b \in \mathbb{Z}\}$ er en kommutativ nng med multipaktiv identitet

$1 = 1 + 0\sqrt{2}$, ikke en kropp siden f.eks. 2 ikke har en multipaktiv invers.

s. 175 oppg. 13

$\mathbb{R}^*$ er ikke en nng siden $\mathbb{R}^*$ ikke er lukket under multiplikasjon:

$$i \cdot i = -1 \notin \mathbb{R}^*$$

s. 175 oppg. 23

(a) $\varphi: \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$ være en nnghomomorf

$$\text{Ker at } (\varphi(1) - \varphi(1))^2 = \varphi(1)^2 = \varphi(1) = 1 \text{ eller } \varphi(1) = 0$$

$$(\varphi(1) = 1: \quad \varphi(n) = \varphi(n \cdot 1) = n \varphi(1) = n \rightsquigarrow \varphi \text{ er identiteten}$$

$$(\varphi(1) = 0: \quad \varphi(n) = \varphi(n \cdot 1) = n \varphi(1) = 0 \quad \forall n \in \mathbb{Z} \rightsquigarrow \varphi \equiv 0$$

s. 175 oppg. 28

$$x^2 + x - 6 = (x+3)(x-2)$$

$$\Rightarrow x \equiv -3 \pmod{14}, \quad x \equiv 2 \pmod{14}, \quad x \equiv 4 \pmod{14}, \quad x \equiv 9 \pmod{14}$$

$$\equiv 11 \pmod{14}$$

s. 176 oppg. 34

R₂: $a, f, g, h \in F$

$$(f(gh))(x) = f(x)(gh)(x) = f(x)g(x)h(x) = (f(x)g(x))h(x)$$

$$= (fg)(x)h(x) = ((fg)h)(x) \quad \forall x \in R$$

$$\Rightarrow f(gh) = (fg)h$$

R₃: $a, f, g, h \in F$

$$(f \cdot (g+h))(x) = f(x)(g+h)(x) = f(x)(g(x)+h(x)) = f(x)g(x) + f(x)h(x)$$

$$= fg(x) + fh(x) = (fg+fh)(x) \quad \forall x \in R$$

$$\Rightarrow f(g+h) = fg + fh$$

$$((f+g)h)(x) = (f+g)(x)h(x) = (f(x)+g(x))h(x) = f(x)h(x) + g(x)h(x)$$

$$= fh(x) + gh(x) = (fh+gh)(x) \quad \forall x \in R$$

$$\Rightarrow (f+g)h = fh + gh$$

s. 176 oppg. 35

la $f, g \in F$

$$\Phi_a(fg) = (fg)(a) = f(a)g(a) = \Phi_a(f)\Phi_a(g)$$

s. 176 oppg. 37

1) U er lukket under $\cdot$:

la $a, b \in U$

$$\exists x, y \in R \text{ s.t. } ax = xa = 1, \quad by = yb = 1$$

$x, y \in U$ per def. av U

$$\text{Ker at } (ab)(yx) = a(by)x = ax = 1 = yb = y(xa)b = (yx)(ab)$$

$\Rightarrow ab \in U$

2) $\cdot$ er assosiativ i U siden $\cdot$ er assosiativ i R

$$3) 1 \cdot 1 = 1 \Rightarrow 1 \in U$$

4) la $a \in U$

$$\exists x \in R \text{ s.t. } ax = xa = 1$$

$x \in U$ per def. av U, og x er en mult. invers for a i U

s. 176 oppg. 38

$$a^2 - b^2 = (a+b)(a-b) \Leftrightarrow a^2 - b^2 = a^2 - ab + ba - b^2$$

$$\Leftrightarrow ab = ba$$

s. 176 oppg. 41

$\mathbb{Z}_p$ er kommutativ, så $(a+b)^p = \sum_{k=0}^p \binom{p}{k} a^k b^{p-k}$

$$= a^p + b^p + \sum_{k=1}^{p-1} \binom{p}{k} a^k b^{p-k}$$

$p \mid \binom{p}{k}$ for $k = 1, \dots, p-1$, så $(a+b)^p = a^p + b^p$ i $\mathbb{Z}_p$

s. 176 oppg. 43

la a være en enhet i R s.a. $ab = ba = 1$ og $ac = ca = 1$ for $b, c \in R$

Hér $b = b \cdot 1 = b \cdot (ac) = (ba)c = 1 \cdot c = c$.

s. 176 oppg. 46

$$\text{la } n, m \in \mathbb{Z}^+ \text{ s.t. } a^n = b^m = 0.$$

$$(a+b)^{n+m} = \sum_{k=0}^{n+m} \binom{n+m}{k} a^k b^{n+m-k} = 0 \quad \Rightarrow a+b \text{ er nilpotent}$$

$\uparrow$

R er kommutativ

Oppg. 3 eks. 2006

(a) Anta først at $H_{r,s}$ er en undergruppe av G .

$$I_2 \in H_{r,s} \Rightarrow r=1 \text{ eller } s=1$$

Anta at $r=1$. La $A \in H_{r,s}$ s.t. $\det A = s$. Har at $\det A^{-1} = \frac{1}{s}$ og $A^{-1} \in H_{r,s}$,

$$\text{så } \frac{1}{s} = s \text{ eller } \frac{1}{s} = r = 1 \quad \text{X siden } r < s$$

$$\Rightarrow s=1$$

La $B \in H_{r,s}$ s.t. $\det B = r$. Har at $\det B^{-1} = \frac{1}{r}$ og $B^{-1} \in H_{r,s}$,

$$\text{så } \frac{1}{r} = r \text{ eller } \frac{1}{r} = s = 1$$

$$\Rightarrow \frac{1}{r} = r \text{ siden } r < s \Rightarrow r=1 \text{ eller } r=-1$$

$$\Rightarrow r=-1 \text{ siden } r < s=1$$

$$\Rightarrow (r,s) = (-1,1)$$

Anta nå at $(r,s) = (-1,1)$

$$H_{-1,1} = \{A \in GL(2, \mathbb{Q}) \mid \det A = -1 \text{ eller } \det A = 1\}$$

1) $H_{-1,1}$ er lukket under multiplikasjon.

$$(a) A, B \in H_{-1,1}$$

$$\det(AB) = \det A \det B \in \{-1, 1\} \quad \text{siden } \det A, \det B \in \{-1, 1\}$$

$$\Rightarrow AB \in H_{-1,1}$$

$$2) I_2 \in H_{-1,1} \quad \text{siden } \det I_2 = 1$$

$$3) (a) A \in H_{-1,1} \quad \det A^{-1} = \frac{1}{\det A} \in \{-1, 1\} \quad \text{siden } \det A \in \{-1, 1\}$$

$$\Rightarrow A^{-1} \in H_{-1,1}$$

$\Rightarrow H_{-1,1}$ er en undergruppe av G .

(b) Har allerede nist at $H_{-1,1}$ er en undergruppe av G .

$H_{-1,1}$ er normal i G :

$$(a) A \in H_{-1,1}, B \in G$$

$$\det(BAB^{-1}) = \det B \det A \det B^{-1} = \det B \det B^{-1} \det A = \det A \in \{-1, 1\}$$

$$\Rightarrow BAB^{-1} \in H_{-1,1}$$

$$\text{Definerer } \varphi: G \longrightarrow \mathbb{Q}^+ \\ A \longmapsto |\det A|$$

$$\varphi(A) = 1 \Leftrightarrow |\det A| = 1 \Leftrightarrow \det A \in \{-1, 1\} \Leftrightarrow A \in H_{-1,1}$$

$$\Rightarrow \text{Ker } \varphi = H_{-1,1}$$

$$\Rightarrow G/H_{-1,1} \cong \langle \mathbb{Q}^+, \cdot \rangle$$

Oppg. 6 eks. 2006

$$105 = 3 \cdot 5 \cdot 7 \quad \text{La } G \text{ være en gruppe av orden } 105.$$

Ved Teorem 36.11 har G 1 eller 21 Sylow 5-undergrupper av orden 5 og 1 eller 15 Sylow 7-undergrupper av orden 7.

Anta at G har 21 Sylow 5-undergrupper og 15 Sylow 7-undergrupper

(a) H, K være to Sylow 5-undergrupper

Har at $|H \cap K| \leq 5$ og $|H \cap K| \neq 5 \Rightarrow H \cap K = \{e\}$

$\Rightarrow G$ har $21 \cdot 4 = 84$ elementer av orden 5

Ved et lignende argument har vi at G har $15 \cdot 6 = 90$ elementer av orden 7

$\Rightarrow G$ må ha minst $84 + 90 = 174$ elementer. -X

Det følger at G har en normal undergruppe av orden 7 eller 5.

Alternativ oppg. + s.333:

(a) H være en Sylow 3-undergruppe, K en Sylow 5-undergruppe. Fra Eks. 37.12 vet vi at enten H eller K er normal i G , så HK er en undergruppe av G ved oppg. 40 s. 154. Har at $|HK| = \{e\}$.

$$\text{Ved Lem. 37.8 har vi at } |HK| = \frac{|H||K|}{|H \cap K|} = \frac{3 \cdot 5}{1} = 15.$$